

Ifj. Görömbei Péter

(Nagykálló, 1879. december 5-Nagykálló, 1940. május 8.)

A hasonló nevű nagykállói esperes fiaként látta meg a napvilágot. Mindenben édesapja nyomdokait igyekezett követni. A kolozsvári és a debreceni teológiai tanulmányok után neves külföldi egyetemeken (Berlin, Genf, Párizs) is bővítette ismereteit, s a lelkészi oklevél mellett tanári diplomát is szerzett. Néhány évig tanított is a debreceni Református Főgimnáziumban, 1919-ben azonban, édesapja halála után visszatért szülővárosába, ahol őt választották lelképásztorrá.

Nemcsak a szószéken követte azonban édesapját, hanem a helytörténeti kutató-és ismeretterjesztő munkában is. Otthona valóságos kulturális központ szerepét töltötte be a 20-as, 30-as években, ahol többek között Kodály Zoltán és Móricz Zsigmond is többször megfordult.

Móriczhoz ifjúkori barátság fűzte, s a nagy író látogatásai nemcsak vendégeskedésből álltak, hanem olyan közös kirándulásokból, megyejárásokból is, amelyek Móricz életében és műveiben is nyomot hagytak.

Meggyőzően tanúsítja ezt az író levele Görömbei Péter özvegyéhez, a hűséges barát halála után:

Mélyen tisztelt Nagytiszteletű Asszony,

a legnagyobb megdöbbenéssel olvastam szegény Péter gyászjelentését és sietek kifejezni azt a fájdalmat, amit érzek. Fogadja legmélyebb s szívből fakadó részvéteimet s isten adjon erőt elviselni a csapást.

Én Péterrel a debreceni kollégiumban együtt voltam kis ideig a theológián s attól az időtől kezdve kettőnk között egészen kivételes barátság volt. Megértettük egymást, ha a sors nem is engedte, hogy annyit legyünk együtt, mint kellett volna, ahogy szerettük volna.

Mikor ő kalauzolt végig Szabolcs vármegyén, el kellett szédülni azon a határtalan tudáson, amellyel ennek a megyének minden zegét-zugát ezer éves történelmében s mai családjában és egész életfordulataiban ismerte. Mily rettenetes az, hogy egy ilyen pozitív tudás út nem örökíthető, meg nem menthető, avval az Ő szép fehér fejével leszáll a semmibe. Csak a hatása marad itt, mert aki valaha Vele találkozott, bizonyosan épen úgy érzett vele szemben, mint én, a régi barát. A magyar élet szegényebb lett egy igaz férfiúval, egy rendkívüli tudóssal s egy roppant életörömteremtő szónokkal.

Isten jobban tudja. Mi még egy kevés ideig itt maradunk s emlékezünk. Mély tisztelettel küldi bánatát és barátságát

Leányfalu, 1940. május 14. Móricz Zsigmond

1990. május 13-án, ifj. Görömbei Péter halálának 50. évfordulóján a nagykállói református templom északi bejáratának két oldalán emléktáblát avattak a két neves egyházi férfiú, id. és ifjabb Görömbei Péter tiszteletére. Mindkét dombormű Tóth Sándor szobrászművész alkotása.

Irodalom:

Emlékezés az esperesekre. Kelet-Magyarország, 1990. május 7.

Miski László: Magasan fénylő lánggal. Kelet-Magyarország, 1990. május 12.

Kiss Gábor: „Emlékezz az elfelejtett emberre!” Kelet-Magyarország, 1991. január 9.

Móricz Zsigmond eddig kiadatlan levelének eredetijét Miski László, ifj. Görömbei Péter veje őrzi.

/Katona Béla: Szabolcs-Szatmár-Bereg irodalmi topográfiája, II. Ajaktól Zsurkig Nyíregyháza : Jósa Múz. 1996./